Published and distributed under permit (No. 191), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXIX. ЧИСЛО 220. ДЖЕРЗИ СИТИ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 21-го ВЕРЕСНЯ 1921. VOL. XXIX. No. 220. JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, SEPTEMBER 21, 1921. THREE CENTS.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

В НАЙБЛИЗЧИЙ ПОНЕДІЛОК ПОЧИНАЄТЬСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ БЕЗРОБІТТЯ

ВАШІНҐТОН, 19. вересня. — Секретар торговлі Гувер заявив нині, що конференція в справі безробіття, яку скликав президент Гардинґ, почнеться в понеділок, 26. вересня, рано.

Рівночасно Гувер оголосив імена 38 мущин і женщин, які вибрано як учасників сеї конференції. Межи учасниками будуть як делегати америк. уряду: секретар торговлі Гувер і секретар праці Дейвис. Зі сторони робітничих юній членами конференції іменовані: В. С. Картер з Клівленду, президент юнії льокомотивних качагарів і машиністів; Елизабет Кристмен з Шікаго, секретарка Межинародної Юнії Рукавичних Робітниць; Едгар Е. Кларк, бувший президент юнії зелізничих кондукторів; Самуель Ґомперс, президент Американської Федерації Праці; Джан Л. Луис з Індіянополис, президент Юнайтид Майн Воркерс оф Америка. Кромі сих іменовано представників ріжних промислів, визначних фабрикантів, зелізничників, відзначившихся в час війни зарядчиків державних промислів, тощо.

Як каже Гувер в своїм листі, запрошуючім на конференцію, президент Гардинґ дивився за тим, щоби в конференції взяли участь представники ріжних напрямів та тіл, що можуть бути помічними при полагодженню справи безробіття, але не дивився за тим, щоби кожда ґрупа мала репрезентантацію, відповідну до свого числа.

Кромі них 20 економістів працює тепер над справами, що мають бути порішені на конференції. Вони становлять дорадчий комітет конференції.

Конференція буде могти говорити також про инчі справи кромі безробіття. Як каже запрошенне президента на конференцію, конференція скликана в тій цїли, щоби зробити дослід про розміри і розложенне безробіття, порадити, які кроки зарадні повинні зробити підприємці, а які місцеві власти та публичні інституції, та застановитися над способами, якби довести до оживлення бизнесу і привернення нормальної торговлі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ЗАЯВЛЯ ЄВОЄ СТАНОВИЩЕ В СПРАВІ РОСІЇ.

ВАШІНҐТОН, 19. вересня. — У відповідь на письмо Далекосхідної Републики, котра просила допустити її на конференцію в справі зменчення зброєнь, що має відбутися у Вашінґтоні, департамент стейту дав відмовну відповідь.

Рівночасно департамент стейту означив своє становище до російського питання. На думку департаменту стейту лише такий уряд мігби брати участь у вашінґтонській конференції, який представляє цілу Росію. Так як тепер такого уряду нема, то Росія не може бути представлена на вашінґтонській конференції, а другі держави, що там будуть радити, мусять взяти в свою опіку російські справи. Департамент стейту висказує свій жаль, що Росія е буде брати участи, але запевняє Далекосхідну Републику, що конференція не зробить нічого на шкоду Росії.

(Далекосхідна Република уважається за самостійну републику, і її независимість признана большевиками. Її уряд не є большевицький, хоч удержує з большевицьким урядом в Москві мирні зносини. Її независимість хоч куди більша від „независимости" України. Вона займає цілу східну частину Сибіру, а її столиця в місті Чита.)

ОБЖАЛОВАНІ МАЙНЕРСЬКІ ПРОВІДНИКИ З МІНҐО ВІДДАЮТЬСЯ В РУКИ ВЛАСТИЙ.

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 19. вересня. — Френк Кіней, голова, і Фред Муней, секретар Сімнайцятого Округа Юнайтид майн Воркерс оф Америка, котрих обжаловують за участь в морді Ден Ґвіта і Амброва Ґузліна, що погибли в Мінґо дня 13. мая, прийшли нині до сього міста і віддалися в руки властий. Їх задержано в тюрмі.

ДЕЛЕҐАТИ СЕНАТУ ДАЛІ ВИПИТУЮТЬ МАЙНЕРІВ І ПІДПРИЄМЦІВ.

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 19. вересня. — Сенатори Кеніон і Шортридж, делеґати комітету для виховання, котрі ведуть слідство в справі страйку в Мінґо, нині далі переслухували майнерів і властителів копалень в Мінґо. Сенатори випитували не лише учасників битв, але й не беручих участи в боротьбі фармерів і других мешканців міст.

МАЮТЬ АРЕШТУВАТИ ДИРЕКТОРІВ ЗЕЛІЗНИЦІ.

ШІКАҐО, 19. вересня. — Повітовий судця Берґгаймер видав нині варанти на арештованне Вайрмена, президента Шікаґо, Мілуоке енд Сейнт Пол Рейлровд, та трох других урядників сеї самої зелізниці, обжаловуючи їх зате, що вони не хотіли дати своїм робітникам приписаних знаконом двох годин перерви в праці на голосованне.

Варанти видано на домаганне зелізничого машиніста Джана Тернера, котрий просив о дві години відпустки, аби віддати голос, але заряд зелізниці відмовився, а коли він пішов голосувати мимо сього, заряд обтяв йому частину заплати проти виразної постанови стейтового закона в Илинойс.

ОБЖАЛОВУЮТЬ ТОРГОВЦІВ ВУГЛЄМ ЗА ЗМОВУ.

Сенатор Вілієм Меккей, котрий проводить слідством сенату в справі цін на вугле в Злучених Державах, написав листа до федерального прокуратора і заявляє в ньому, що його слідство виказало, що торговці вуглєм в стейті Ню Джерзі змовляються в злочинний спосіб про підношенне цін на сей товар. Сенатор дає подробиці сеї змови і радить прокуратови поступити зі злочинними заговірниками після закона проти таких змов.

ДІТОЧИЙ ПАРАЛІЖ В МИНУВШИМ РОЦІ

Др. Гарис, голова Бюра Запобіжимих Хоріб, видав рапорт про стан здоровля в місті Ню Йорку за послідний рік. Межи инчими хоробами згадується широко діточий параліж, на котру тепер межи инчими слабує Френклин Рузвелт, бувший заступник міністра американської фльоти.

За минувший рік було в місті Ню Йорку 269 случаїв сеї хороби. З того 53 случаї скінчилися смертю. Отже смертельність сеї хороби була 20 процент. Др. Гарис каже, що судячи по минувших досвідах, хороба повиннаби дійти до вершка свого поширення десь коло початку місяця жовтня, коли вона вигибає через примо розки і холод. На думку д-ра Гариса случаїв хороби є богато, але в місті Ню Йорку нема більшої нагоди заразитися сею недугою, як приміром на селі.

ЧЕРЕЗ ЩО ХЛОПЕЦЬ УТІК З ДОМУ І ХОТІВ ВЕРТАТИ ДО РІДНОГО КРАЮ.

З Петерсону, Ню Джерзі, донесено, що звідти пропав дванайцяти-літний хлопчина Роберт Голсверт, котрий приїхав яких 8 місяців тому зі своїми родичами зі Шкотії, північної провінції Англії. Хлопчина пропав майже два тижні тому; пішов нібито до школи, але до школи не дійшов. Всякі пошукування на нічо не здалися. Нарешті родичі видали летючки за хлопцем, на котрих був поміщений його образ. Доперва кілька днів тому найдено хлопця в Гобокен, де він пробував дістатися до корабля, щоби поїхати до Шкотії. Детективи, котрі мали летючки з його фото.рафією, пізнали хлопця, заарештували і відставили домів. На запит поліції, чому він втікав з дому, хлопчина розповів, що його шкільні товариші насміхалися з його шкотського акценту в англійській мові, а передовсім з його твердої вимови звука „р". Хлопчина зносив насмішки, поки міг, але нарешті йому урвався терпець і він постановив вернути до краю свого уродження, де діти не насміхалибся з його вимови. З тим заміром він покинув дім родичів і став мандрувати до порту. Не зорентувався однак добре, і пішов на захід, місто іти на схід. Ішов вздовж зелізничих торів і дійшов аж до міста Стравсбурґ, Пенсилвенія. Тут він звернувся і пішов до Ню Йорку. Як зняв чоботи з ніг, його ноги були вкриті болякaми, а з пальців ішла кров.

ЗЕЛІЗНИЦІ ХОЧУТЬ СТРАЙКУ.

ШІКАҐО, 18. вересня.—Берт. М. Джуел, голова зелізничого відділу в Американській Федерації Праці, заявив нині, що американські зелізниці хочуть викликати страйк робітників. На тій основі він радив робітникам не виходити на страйк мимо того, що вони голосували не приняти знижку заплати оголошену дня 1. липня. На думку Джуела, зелізничі заряди хочуть страйку на те, щоби підчас страйку завести „отверту шапу" (безюнійну фабрику).

РОЗБИШАКИ КОРИСТАЮТЬ З ПОЛІЦІЙНОЇ ПАРАДИ.

В самий час великої паради нюйорської поліції, яку вона справляє кождої осени, автомобілеві розбишаки напали на книговодчика одної великої пральні на Першій Евені і 32-а вулиця і зрабували від нього готівкою 1.774 долярів, які він віз на виплату робітникам. Книговодчик вибрав гроші з банку і ніс їх до фабрики. На одній відлюдній вулиці до нього підїхав автомобіль, з нього вискочило пару людий, з котрих один вимірivши револьвер до його голови, закричав: „Піднеси руки в гору і віддай нам гроші". Рівночасно вибив йому гроші, які сей держав під пахой, завинені в ґазету, а потім ще ударив його якимсь предметом по голові, щоби його захлушити/ Як книговодчик упав на вулицю, розбишаки вскочили до воза і пігнали вулицями. Цілу подію бачив детектив поліції, але аким він зорієнтувався, що се дійсний розбій, уже було запізно. Він вправді взяв зараз автомобіль і пігнав за розбишаками, стріляючи до них по дорозі, на великий пострах ідучих вулицею людий, але рабівників не спіймав. Вони видно мали ліпший автомобіль від нього і пропали.

ЗБІР ХАРЧОВОГО ПОДАТКУ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

„Волинскій пролетарий" подає, що совітський уряд змобілізував 3 тисячі відвічальних робітників професіональних союзів для збірки харчового податку на Україні. Частина сих робітників знад Волги і кірґіської републики вже прибула і приступила до праці. Збірка провадиться прискореним темпом. Для тої цїли до повітів і до волостей вислано окремі комісії, з широкими повновластями. По всіх повітах установлено окремі революційні трибунали для енерґічного викорінення всякого опору при зборі харчевого податку.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ МОРКОТУНІВСЬКИХ КОМІТЕТІВ.

Організації Українців-вояків колишної армії Врангля, інтернованої по таборах на Балканах, винесли протести проти існування „Національних комітетів" Моркотуна у Константинополі, Вілгороді і инших містах. Сі протести були передані представникам Франції і Анґлії, на домаганне котрих закрито повисше названі „Українські Національні Комітети".

НОВА РОСІЙСЬКА ПАРТІЯ.

Нова російська партія, радикально-демократична, твориться під проводом Мілюкова. „Укр. Трибуна" пише, що в партію цю вступлять найбільш політично виховані Росіяне, які підуть на визначні уступки в бік федерації, аби утримати єдність Росії.

ЗБІГЦІ-ЖИДИ З УКРАЇНИ.

З Букарешту повідомляють, що велика кількість Жидівзбігців скупчилися на румунському кордоні, не маючи змоги перейти його. Румунський кордон сильно оберігається, а кордонна охорона стріляє в кожного, хто пробує перейти до Румунії.

ЖИДІВСЬКИЙ ТЕАТР У ВІДНІ

З надходяим сезоном одержить Відень, який має вже 20 великих театрів, ще один, а іменно сталий жидівський театр. Він плекати-ме головно оперету, а попри це драми й комедії. Театр найде приміщення в II. дільниці на місці т. зв. „Роланд-Бюгне".

ПЕРЕД РІШЕННЄМ В СПРАВІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

„Ґонец Краковскі" подає за французькими півурядовими газетами, що на найблищому засіданню Найвисшої Ради буде вирішена справа Східної Галичини.

Те саме пишуть німецькі ґазети з Відня.

МАЗУРСЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ ДАЛЬШЕ НАСИЛАЮТЬ!

В останніх днях через Львів переїхали нові поїзди з Мазурами-кольоністами. Повезли з собою худобу і розібрані будинки. Повезено їх до Цеброва, Глубічка Великого, Золочева, Рівного і Товстого.

ДІТОЧА ЗАБАВА ЗАКІНЧИЛАСЯ ТРАҐЕДІЄЮ.

Грізний кінець мала діточа забава в Кисленици на Мадярщині в околиці Густ. Діти бавилися в лісі в жовнірів, при ому в бою уживали деревляних шаблюк. Пятилітного Павлуня Бойна, мабуть сина нашого селянина, вдарено підчас бою так сильно шаблею, що йому голова закрутилася, а „ґенерал" мадярських дикуників закомандував, щоби його закопати до гробу. І хлопчиська закопали Павлуня в землю, хоч був живий. Коли родичі похованого довідалися про страшну діточу гру, побігли до ліса і вигребали свойого сина, але вже неживого.

„КРАЇНА ДІЯМАНТІВ".

В Московщині панує голод і чума, а в цей-же час представник ибольшевицької влади торгують діямантами награбованними у розстріляних ними громадян. Недавно комісар зовнішнього торгу, пропонуючи одному з представників великої закордонної фірми закупити 1.000 каратів діямантів сказав:

— Не думайте, што Расея только житница Європи. Ето в сущності страна алмазов. —

Кількість діямантів викинутих Москалями на европейський ринок така велика, що стало невигодним шукати їх в Африці.

ПОЛІТИЧНІ ЗМАГАННЯ ІРЛЯНДІЇ ЗА СВОБОДУ

МИРОВИЙ НАСТРІЙ В НОВІЙ НОТІ ДЕ ВАЛЕРИ ДО ЛЛОЙДА ДЖОРДЖА.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 19. вересня. — Емон де Валера, голова ірляндського самостійницького правительства, вислав сьогодня нову ноту до британського премієра Ллойда Джорджа, в якій питається його, чи він, предкладаючи мирову араду в справі Ірляндії, домагався здачі зі сторони Ірляндії, чи взивав на свобідну конференцію без упереджень.

В сьому писмі він пише так:

„Ми не мали гадки ніколи жадати від вас, щоб ви приняли наші условини перед конференцією. Ми були-б уважали за невмісне вимагати від вас, щоб ви дали вступне признанне Ірляндської републіки формально або неформально, таксамо, якби ви могли від нас домагатись, щоб ми формально або неформально відступили від нашого національного становища.

„Власне тому, що жадна сторона не приймає становища другої сторони, повстала суперечка, а конференція потрібна для прослідження й обговорення способів, які могли-б ту суперечку вирівнати.

„Якби заключено договір взаїмних вигод і союза між народами обох сих островів та між Ірляндією і групою держав в британській імперії, то се привело би оба народи до мира. Тоді оба народи дбали би про свій самостійний розвиток і причинялись би своїми силами для цивілізації, але працюючи разом у вільній і приязній кооперації у справах, які признано би за спільні.

„Для обговорення такого договору представники обох народів можуть зійтися разом, але як ви хочате намагатись наложити на нас вступні условини, які ми мусимо вважати за такі, що потягають за собою здачу нашого цілого національного становища, вони не можуть зійтися разом.

„Ваша остання депеша виразно показує, що непорозуміння можуть радше побільшитись а не зменьшитись, та що справа мира більше буде відсунена аніж посунена вперед, якщо ся кореспонденція потриває дальше.

„Длятого ми просимо Вас, повідомити нас, чи Ваш лист з 7 .с. м., мав на меті спонукати здачу з нашої сторони, чи запрошенне на конференцію, свобідну для обох сторін, і без упереджень, колиб до порозуміння не прийшло.

„Якщо Ви мали на меті се останнє, ми радо потверджуємо свою згоду на запрошенне і наші іменовані делеґати стрінуться з представниками вашого правительства в кождому часі в недалекій будучині, який Ви призначите.

Де Валера".

ІРЛЯНДСЬКІ САМОСТІЙНИКИ КАЖУТЬ, ЩО ВОНИ НЕ НАСТОЮЮТЬ НА СУВЕРЕННОСТИ ІРЛЯНДІЇ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 19. вересня. — Нота, яку уложив айриський революційний парлямент „дейл ейреанн", а яку вислав Де Валера до британського премієра Ллойда Джорджа, не змінює становища айриських самостійників, одначе вказує, що вони є дуже за миром.

Натомісць айриські самостійники перечать, аби вони хотіли признання Ірляндії суверенною державою, але радше стремлять до злуки з британською спілкою (імперією).

ПРЕМІЄР ЛЛОЙД ДЖОРДЖ МАЄ НАДІЮ НА УСПІХ СПОДІВАНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ЛОНДОН, 20. вересня. — Телеґрами з Ґерлоч, в Шотляндії, де тепер пробуває премієр Ллойд Джордж, доносять, що він не буде силувати Ірляндців до мирової конференції, але всетаки має повну надію, що та конференція скоро відбудеться і доведе до успіху.

АМЕРИКАНЦІ ХОТЯТЬ ПРОДАВАТИ В МОСКОВЩИНІ ДРЕФТИ НА ПОЖИВУ.

МОСКВА, столиця Московщини, 19. вересня. — Филип Керролл, котрий заступає Американську Запомогову Адміністрацію, обговорив з Леоном Каменевом, большевицьким представником, справу отворення в Московщині американських складів поживи для продажі на дрефти.

Американська Запомогова Адміністрація продавала би „дрефти на поживу" за суму від $10 до $50, яку свояки або знакомі в Америці і в Европі купували би і посилали своїм близьким в Московщині, де вони за ті дрефти дістали би з американських складів пачки з поживою.

Американська Запомогова Адміністрація хоче отворити такі склади в кількох містах Московщини. Вона має вже тепер в Петроґраді і в Москві цукру, чоколяди, молока і товщів вартости $2,500,000 на живленне дітий, але частину того засобу вже тепер може продавати для населення на дрефти.

До Американської Адміністрації Поживи зголошувались уже англійські квейкери, др. Фрідтйоф Нансен і інші, що займаються ратунковою акцією в Московщині, щоб вона продала їм поживи зі своїх складів в Петроґраді і в Московщині.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛІҐА НАРОДІВ БУДЕ РАДИТИ ЛИШ КІЛЬКА ДНІВ!

ПРИСПІШІТЬ ВИСИЛКУ ПРОТЕСТІВ!

Сьогорічна сесія Збору Ліґи Народів в Женеві має скінчитись дуже скоро, вже при кінці сього місяця.

Котра українська громада або товариство в Злучених Державах і в Канаді ще досі не вислала від себе протесту до Ліґи Народів проти продовжування польської окупації Галицької України, то нехай сейчас вишле.

Значінне українського протесту з Америки перед найбільшим збором держав світа буде мати тоді більше, коли сей протест буде походити від як найбільше громад і товариств.

Адресувати так:

DR. VAN KARNEBEEK, President League of Nations Council, Geneve, Switzerland.

Відписі всіх протестів просимо прислати нам до оголошення у „Свободі".

ВЖЕ ПРИЗНАЮТЬ.

Нарешті навіть так звана Американська Леґія, орґанізація американських ветеранів війни, добачила і признала, що в Злучених Державах панує безробітте.

Та сама Американська Леґія, котра була зорґанізована як безпартійна орґанізація, але при не одній нагоді давалася вживати як сліпе оруже в руках консервативних і назадницьких політичних орґанізацій.

Під напором видно своїх членів уряд Американської Леґії мусів розвести слідство над розміром безробіття серед бувших жовнірів, котрим при виповідженню війни обіцювано за геройство повно „джабів" і неустаючий добробит на случай побіди. Молоді Американці сповнили свій обовязок і тепер Американська Леґія начисляє: 30.000 безробітних ветеранів у Месечузетс, 35.000 в Илинойс, 10.000 в Минесота, 7.500 в Вашинґтон, 2.000 в Аризоні, 100.000 в Ню Йорку, 150.000 в Пенсилвенії, а від 5.000 до 20.000 безробітних, розкинених по других стейтах Злучених Держав. Разом по цілих Злучених Державах має бути від 600.000 до 700.000 безробітних ветеранів.

Сей факт поділає певно на ветеранів як добра наука на будуче. Не лише добра, але й добре заслужена: не хотіли учитися инчим способом, то мусять навчитися сим болючим способом.

Се не буде перша наука. Тепер Американська Леґія радить, а в декотрих стейтах уже навіть почала, спеціяльну акцію для заратовування безробітних ветеранів. Американська Леґія все ще трактує военних ветеранів як спеціяльну частину робітничої кляси, частину, управнену до спеціяльних прав і привилеґій. Так вона думає тепер, але вона певно і в тім незадовго дістане добру научку палкою по голові, щоби могла навчитися, що з винятком калік справа безробіття ветеранів є частиною одної великої проблеми безробіття, питання робітничої кляси.

ПОПРАВКА ДО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

Вже від довшого часу ґазети подавали богато фактів про терпіння іміґрантів до Злучених Держав, на які вони були наражені через новий іміґраційний закон.

Найбільше муки справляли іміґрантам постанови про місячні квоти іміґрантів з поодиноких країв. Недавно тому один нюйорський конґресмен в своїм листі до президента Гардинґа подав цілий ряд случаїв, в котрих родини нових іміґрантів розривано на двоє, одній частині дозваляно висідати на американську сушу, а другу висилано назад до Европи. Скільки муки потягає за собою кождий такий случай, — за матеріяльні втрати вже й не казати, — сего ніхто не описавби.

Американські іміґраційні власти складають всю вину за подібні случаї на корабельні підприємства, котрі в жадобі наживи дбають лише за те, якби дістати посажира, не дивлячися за тим, чи він буде допущений до Америки, чи задержаний. Декотрі перевозові лінії, приміром, італійські, умовилися зі собою, кілько кожда лінія перевезе пасажирів кождого місяця, а кілько в цілім році. Цілу квоту італійських пасажирів розложено на всі італійські корабельні компанії і в той спосіб усунено з одної сторони дике польованне за іміґрантами, а з другої сторони божевільні перегони на морю, які повтаряються при кінци кождого місяця, коли доповняються місячні квоти іміґрантів для кождого краю.

Вказуючи на сю умову межи італійськими перевозовими фірмами іміґраційний уряд подає, що так повинно бути з усіми перевозовими компаніями. Щобя їх до сього примусити, американські іміґраційні урядники на недавній конференції, що відбулася у Ню Йорку, запропонували, щоби американський конґрес ухвалив закон, на основі котрого кожду перевозову компанію можнаби покарати карою 200 долярів за кождого злишного пасажира, привезеного понад місячну квоту до Америки.

Що така кара малаби свою силу і відстрашувалаб неодну жадібну зисків фірму, про се нема сумніву, тим більше, що 200 долярів є більше, як така компанія може дістати за цілий перевіз пасажира.

ПОЗИЧКА.

ЧИ БУДЕ ПОБІДА ПОЛЬСЬКА, ЧИ УКРАЇНСЬКА?

Кождий Українець в Америці, котрий дає $500 на позичку правительства Галицької України, а хотяйби лише $5, тим своїм ділом каже перед світом, що признає Галичину за українську державу, мимо того, що Польща на неї напала і намагається середньовічним розбоєм позбавити її нарід суверенности.

Тою своєю позичкою він каже до українського народу в Галичині:

— Не тратьте надії; не піддавайтесь ворогови- наїзникови; не падайте на дусі ні на силах, бо ще є тут, в Америці, вільнійші від Вас Ваші браття, котрі постоять за Ваше право до суверенности, до власної державности!

А до Варшави, до тамошніх наїзників, він каже:

— Не вірте, що ваші кайдани прикували нашу Галичину до Вашої Польщі, та що наш нарід зрікся або ще зречеться своєї суверенности, того найсвятійшого права **кождого** народу! Ми йому поможемо, як Ірляндці з Америки помогли свому народови, і подамо здалека через океан свою руку, аби спільним ударом розірвати ті соромні варшавські кайдани! Тямте, що ми тут ніколи вам не уступимо! Теперішня наша перша поміч проти ваших злодійських кайдан, — се бонди позички правительства Галицької України, правительства з волі народу нашого краю, а не з волі ваших варшавських опришків!

Рівночасно він скаже і до усього світа, що **незломна воля народу Галицької України бути державним народом,** а не рабом, слугою, невільником і жебраком в Польщі, — се факт, се дійсність, з якою кожда держава, яка хоче мати якунебудь стичність з українським народом, мусить рішучо числитись, бо як не тепер, то пізнійше **український нарід буде вести політику пімсти супроти ворогів і шкідників.**

* * *

Ґазети, які ми щойно одержали зі Львова, а також і з Варшави, пишуть вже про позичку правительства Петрушевича серед Українців в Америці.

Подали сю вістку українські ґазети у Львові (а також по провінціяльних містах Галичини). Вістка вже рознеслась по цілому краю і без сумніву збудила серед придавленого народу надію і додала йому духа до видержання, до витривалости. Во польські ґазети, які виходять в Галичині, раз-враз клепчуть свою пісоньку, що відколи наїзд Галлера випер правительство Галицької України з рідного краю, то того правительства вже нема і нарід Галицької України мусить признати „воєводуф" насланих Пілсудським. Аби український нарід скорше повірив в ту вшехпольську пісоньку, то польські ґазети писали, що правительство Петрушевича осталось по двох роках примусового вигнання без цента і мусить розвязатись, бо не може продовжати своєї діяльности.

Ту вшехпольську пісоньку повторяли ще у Львові платні хруні Пілсудського, „соціяліст" Михайло Яцків в ґазеті „Рідний (?) Край" і його товариш Сидір Твердохліб у своїй ґазеті „Обнова".

Розуміється, що се в усякому разі викликувало пригноблення серед наших братів і сестер в Галичині. Бо вони виділи, що се можливе і, що тут треба Українцям щось зарадити, але рівночасно бачили, що зарадити зі старого краю годі, бо весь край в руїні, а що ще є, то ляшня виграблює на свої податки і на свою війну.

Отже цілком зрозуміло, що вістка про українську позичку в Америці додала надії і віри в побіду нашому народови в Галичині.

Українські ґазети хотіли навіть висловити свою надію на американських братів і написали з приводу позички в Америці статті, але польський прокуратор їх поконфіскував і пошматував. Львівський дневник „Український Вістник" хотів подати статтю з нашої ґазети, але прокуратор оставив лиш кілька слів, з яких читачі знають, що американська „Свобода" з приводу позички правительства Петрушевича помістила статтю п. з. „Народ собі", а решту сконфіскував і український читач мусить доґадатись, що саме пише, з прокураторського білого місця.

* * *

Певна річ, що уряд Пілсудського дав би $200,000 на аґітацію в Злучених Державах серед Українців, аби не зложили на позичку $100,000. Тільки йому трудний доступ до Українців. Найбільше лихо для Поляків, що хиба остатний хрунь серед Українців (чого він має бути серед Українців, коли він може забратись до Поляків?) їх послухає.

І от польські ґазети в Америці пишуть проти позички правительства Петрушевича, але богато надії на свою аґітацію не мають, бо хто нині серед Українців прийме політику ляцького наїзника?

Длятого були заходи зі сторони Поляків заложити в Америці хрунівську ґазету в українській мові. Від кількох місяців говорено голосно в Ню Йорку, що польський конзулят буде видавати „українську" ґазету.

Але якось українська позичка заскочила Ляхів несподівано і неприготованих. Ще не зачали хрунівської пропаґанди в українській мові, а тимчасом українська позичка вже іде і може увінчатися красним успіхом.

В тій біді Ляхів ратує ще хиба Бориско, котрий в ґазеті не своїй, але ґазеті української народньої орґанізації, зачав якраз такусаму хрунівську пропаґанду проти української позички як ведуть за польськими ґазетами платні хруні Яцків і Твердохліб у Львові.

Як се сталось, що українська народня ґазета могла зійти на хрунівську прислужницю наїзниці-Польщі, ми не знаємо але сумний факт остається фактом і над ним мусять видати свій суд Українці в Америці й Українці в старому краю.

Той сумний факт був би ще сумнійший (для українського народу, не для Поляків), якбися Борискова хрунівська пропаґанда зашкодила позичці, бо се підірвало би перед світом переконанне, що галицькі Українці дійсно і незломно стоять при тім, що вони є державним народом і не приймуть польського ярма; **а рівночасно скріпило би польське становище;** скріпило би перед аліянтами і Америкою польську дику претенсію до Галицької України, бо Ляхи показували би на невдачу української державної позички яко на доказ, що правда по їх стороні, іменно, що Українці не мають гадки відлучатись від Польщі і вже погодилися з теперішним станом. Крім того се мало би і той сумний наслідок, що прибило би духа серед українського народу в Галичині. Він досі держався бодро, мимо найтяжших проб. Але якби побачив, що вже і його браття в Америці його покинули, то яка-ж йому ще лишається надія?

Тоді вшехпольські ґазети у Львові могли би сміло передрукувати ідіотичну писанину відіотілого Бориска і казати до Українців:

— А видите, поважні, учціві і розсондні Русіні в Америці сміються з вашого правительства Петрушевича! Вони таксамо як і ми кажуть, що то не є жадне правительство, але зґрая авантурників і шахраїв! А найліпшу відповідь на ваші бунти і дикі претенсії до самостійности нашої „малопольскі" дали американські Русіні, котрі сказали так як ми кажемо, що не дадуть гроший на позичку, бо не хотять Петрушевича, і знають, що та позичка не важна, як ми її не підпишемо!

Колиби польські і хрунівські мрії сповнились, то певна річ, що Ляхи в Галичині так говорили-б, і що український нарід в старому краю упав би на дусі і чувся би дуже прибитий **польською побідою серед нас в Америці.**

* * *

Але ми віримо, що ще є розум і здорова думка і патріотизм серед американських Українців, котрі не допустять до польської побіди, але понесуть жертву гроша і труду, **аби була українська побіда.**

А тоді вони своїми бондами, тимисамими бондами, про котрі вшехполяки пишуть, що вони нічого не варта, бо то вони мають право обдовжати Галичину, — пішлють добру новину українському народи в Галичині:

— Не падайте, Браття і Сестри, на дусі, бо ми з Вами! Ми не пійшли за Юдиними підшептами, котрі нам примилювали і присолоджували свою хрунівську гадку, аби ми гроші ужили для своїх особистих цілий а не на бонди, — але дали щиро і радо, бо ми знаємо, що то **ходить о боротьбу за життє народу, до якої кождий мусить прилучитись, а дезертир від тої боротьби то союзник Польщі!** У нас нема союзників Польщі кромі одиниць схрунілих! Ми всі стали з Вами і подали не фарисейську але братерську руку в боротьбі за нашу спільну волю українську!

Ми віримо, що таку добру новину український загал з Америки пішле і до тих, що ще томляться в неволі в польських тюремних льохах.

І до тих 35,000 українських інвалідів, що окалічіли, ідучи здобувати волю рідної країни.

І до тих десяток тисяч українських сиріт в Галичині, котрих батьки віддали своє життє за те, аби їх діти-сироти були вже не раби а вільні горожани своєї вільної держави.

І до тих українських жовнірів, котрі досі ждуть і не кинули карабіна, як се зробили одиниці, слабодухи, хруні і зрадники.

ҐРОШІ НА БОНДИ

ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ НА АДРЕСУ:

**DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA (2ND DEP.)
1901 COLUMBIA ROAD, N. W., WASHINGTON, D. C.
ТА ПОДАТИ ІМЯ І АДРЕСУ. БОНДИ ВИСТАВЛЕНІ НА 5, 10, 25, 50 ТА 100 ДОЛЯРІВ**

ДИППЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) РЕПУБЛИКИ У ВАШИНГТОНІ.

Відділ II (фін.-торг.)
Ч. 163 — 21.

ОПОВІСТКА.

Хто хоче закупити БОНД ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, нехай подасть точно своє імя і адресу та перешле гроші, або американські Ліберті Бонди на слідуючі способи:

1) Прямо на адресу: Diplomatic Representative of Galicia (2nd Dept.), 1901 Columbia Road, Washington, D. C.

2) а) Через Відділи та Братства Українського Народного Союза, Провидіння, Народної Помочі або Згоди Братств.

б) Через парохії української грецько-католицької Дієцезії.

в) Через парохії укр. грецько-православної Дієцезії.

г) Через Окружний Комітет в Шикаґо і Ліґу Ситезенів в Филаделфії, Па.

ґ) Через окремі місцеві Комітети, вибрані для сеї цілі на прилюдних зборах.

д) Вкінці через ті інші інституції, комітети та поодинокі особи, які викажуться відповідним уповажненнем від Місії.

Бонди виставлені на 5, 10, 25, 50, 100 долярів.

УВАГА: Хто зложив гроші, а не одержав в короткім часі бонда, нехай сейчас реклямує. —24

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:
Д-р Березовський Д-р Мишуга

ПРОСЬБА ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

(Надіслана Українським Горожанським Комітетом у Львові).

Дорогі Земляки!

В краю маємо около 35.000 военних інвалідів-Українців, в тім около 10.000 з українських воєн. Всі інваліди-Українці находяться в злиденному положенню, інваліди зі світової війни дістають недостаточне заосмотрення з державних фондів, інваліди з українських воєн не мають з нівідки допомоги, правительство ними не опікується, находяться вони без заосмотрення. Всім інвалідам дається болюче відчувати брак фабрики протез, (виробів штучних ніг, рук і др. гіруґічних річий). Спричинює це величезну дорожнечу їх. Більшість інвалідів є без протез, а в слід за тим їх вигляд є дуже страшний. Заложення фабрик протез являється пекучою конечністю. Без цего раціональна опіка над военними інвалідами являється неможливою.

Український Горожан. Комітет хоче за всяку ціну заложити в краю фабрику протез і старання його по части увінчалися успіхами. Вдалося вишукати фахових людий, які велиби її. Бракує лишень відповідних знарядів і грошевої допомоги. Потрібно:

1) малої прецізійної півтора метра довгої токарні моторової і електричного мотору на півтора коня;

2) прецізійної шліфарні з двома тарками і однокінного електричного мотору до неї;

3) електричної малої машини до верчення дір до 10 мм.;

4) Машина до різання зеліза коплет від 1/8 — 1/4 цаля з ґвинтборами;

5) малих ножиць до тяття бляхи й зеліза до 10 мм.;

6) около 500 м. широкої ґуми до протез;

7) більшу скількість сталевого дроту 2—3 мм.;

8) кільканайцять аркушів алюмінiової бляхи півтора мм.;

9) більшу скількість ірхи і грубої твердої шкірі до протез;

10) мягкої ортопедичної стали около 500 кг.;

11) дрібних слюсарських знарядів.

Закупно тих річий в краю коштувалоби около 10 міліонів марок польських, яких ми не маємо, а крім цего деяких в горі вичислених предметів взагалі не можна за ніяку ціну в краю купити (прим. алюмінiюм, ірхи, і т. п.). Крім цего до урухомлення фабрики потрібно грошевого вкладу у висоті около 250 долярів.

Дорогі Земляки! Поможіть нам у великому ділі! Закупіть в Америці вичислені в горі річи і перешліть їх як найскоріще поспішними кораблями до краю. Може бути, що вистарчить коли Ви поробите заходи в Головній Управі Американського Червоного Хреста і він вистарається для нас о в горі наведені предмети — і вистарчить нам Ваше моральне поперте. В кождому случаї думаємо, що добре би булоби вислати в горі наведені знадоби потрібні до заложення фабрики протез через Американський Червоний Хрест. В цей спосіб дійшлаби посилка скоріще, певніще і менше коштувавби перевіз. В кождому случаї, щоби не наступила яка помилка і щоби Ваш дар не дістався в польські руки — прохаємо поручити Управу Американського Червоного Хреста щоби посилку віддано до рук Українського Горожанського Комітету у Львові вул. Руська ч. 3 II. пов.

Сподіємось, що Ви маючи на приміті тих калік, які стали каліками в боротьбі за волю рідного краю, — не відкажете нашому проханню. В кождому случаї прохаємо, нас телеґрафічно повідомити: чи можемо надіятися на Вашу допомогу і в чому та коли вона може прийти тому, щоби ми знали чи маємо звільнити заанґажованих до ведення фабрики людий.

Остаємо з правдивим поважанням і окікуємо телеґрафічної відповіді.

Львів, дня 10. серпня 1921 р.

За Виконуючий Виділ Укр. Горожанського Комітету у Львові:
В. Целевич, секретар.
Др. Стефан Федак, предс.

Перші жертви зложили вже слідуючі Родимці:

1) Иосиф Зазуляк з Ворсестер, Масс. $6.25
2) Теодор Пташинський з Майнерсвілл, Па. $2.00

Разом: $8.25

Всякі жертви висилайте на адресу Земельний Банк Гіпотечний у Львові, ул. Підвалє ч. 9, Львів або до адмін. „Свободи", яка перешле зібрані жертви на вказану адресу.

ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Повідомляється тих членів У. Н. С., котрі мешкають в долішній части міста, що з початком сего тижня став розносити „Свободу" новий і старший хлопець. Він має поручено доручувати точно кождого дня часопись „Свободу" прямо до хати членів. Проситься членів, щоби поучили нового розносщика де має оставляти їх часописи і тим удогіднили точну доставу часописи.

Адмін. „Свободи".

Взорець крайного хрунівства і рабства.

На суд членам Українського Робітничого Союза.

В „Народній Волі", органі Українського Робітничого Союза, ч. 107, з 15. с. м., помістив Дамян Бориско отсю свою крайно хрунівську статтю:

ПРОТЕСТИ БЕЗ ГРОШИЙ І ПОЛІТИКА З ГРІШМИ.

Безличність, брехунство і влізливість тих українських політиків і самозванчих диплоьматів, які опинилися на бруку бе звидимих середників життя, є дійсно завершеннем і короною жебрацької професії. Вони сміються з робітника, що той вдоволяється хлібом і цибулею та теплою кожушиною, а одночасно лізуть до нього за грішми та ще й грозять ріжними карами, якби хто відважився і їм не „позичив". Кажуть, ті наші дурисвіти, що земли не дадуть в старім краю тим, хто тут в Америці не дасть їм гроший — хоч і всякому відомо, що це голодранці, які ніякої землі не мали, не мають і не будуть мати. Але їм хочеться жити легким способом тай беруться на ріжні хитрі „дипльоматичні штучки. Пішли, як то кажуть, на село людий дурити.

Вислали до Америки своїх агентів, найшли спільників в двох чи трох українських газетах в цім краю тай дурять людий, щоби вони давали гроші на „здобуттє незалежности галицької держави". Та як їм ходить о здобуттє незалежности тої, ними самими видуманої, галицької держави, видко хоч-би з того, як працюють над тою незалежністю ті газети, що віддалися в услуги мнимих будівничих тої держави. Возьмім, примір, хоч-би джерзісітську „Свободу".

Ця газета кричить вже другий місяць на своїй першій стороні, щоби її читачі складали „позичку національної оборони для здобуття і закріплення незалежности галицької держави". В простій мові це значить, що у Вашингтоні і у Відни є кількох українських панів, яким вбилося в голову, що вони є великі, політики і дипльомати, і що, як таких, українські робітники в Америці повинні удержувати їх своїм коштом. А щоби робітники не думали, що дають комусь гроші задармо, так ті пани забивають їм баки „галицькою державою". Дайте гроші — кажуть панове дипльомати — а ми збудуємо вам галицьку державу. Бо й чому-ж би ні? Можуть гроші ходити поміж людий і збирати гроші на будову української фабрики килимів, так чому-ж би не могла вдатися така сама штука з будовою держави? Знайдуться такі, що дадуть і на одно і на друге і будуть до якогось часу вдоволені, що так патріотично піддержують і український промисл і українську політику. Та в ряди тих великих патріотів „Свобода" покищо не кваліфікується. Вона вірить лишень в будову галицької держави, а про будову української фабрики килимів говорить, що це ошуканство.

Одначе „Свобода" почувається ще настільки українською газетою, що попри видуману будову галицької держави, чи властиво попри збірку гроша на ту будову, вона не забуває і про українську Східню Галичину та признає, що польська окупація тої української землі є злочином, проти якого треба — протестувати. Всякий бачить і знає, що протестами Східньої Галичини ніхто не визводить, і що тільки оружна сила може положити кінець оружному наїздови Ляхів на нашу землю, але це вже річ „Свободи", чому вона в справі визволення Східньої Галичини покладається так сильно на протести. Можливо, що їй добре з тим, а таки зовсім певно, що Ляхи до суду-віку бажали-б собі такого опору зі сторони Українців — протестів і нічого більше. Отже згідно з тою політикою, „Свобода" закликає своїх читачів, щоби посилали протести проти продовжування польської окупації Східньої Галичини. Адреса, куди мають іти ті протести, щораз зміняється і „Свобода" радить їх посилати тепер до якогось пана Карнебека в Женеві.

В цій грі в протести „Свободі" треба признати, що вона веде її сьогодня з чистими руками. Радить людям посилати протести і на тім кінець. Але був час, що „Свобода" виступала як орган У. Н. Комітету, який за пораду дотично посилки таких протестів жадав від українських товариств по десять долярів. Ця штука не вдалася, отже тепер можна посилати вже протести без ніякої складки для панів в Комітеті. Але тут і вилазить шило з мішка. Про протести, які не приносять нашим панам нічого до кишені, пишеться тепер у „Свободі" у зовсім звичайний, спокійний спосіб на другій стороні тай не в кождім числі, але лишень час до часу. Зате аж кишить в кождім числі тої газети від ріжних закликів, статий і дописий в справі „позички" для панів дипльоматів. Тут доляровий патріотизм вже дійсно не має границь і міри! Складайте, давайте, збірайте, посилайте, жертвуйте, позичайте — бо будується галицька держава! У Вашингтоні і у Відни. А українська фабрика килимів в Ню Йорку. Посилайте і протести як хочете — менше з тим. Але „СКЛАДАЙТЕ!" гроші і вірте сильно, що за них побудується галицька держава. Ви може хотіли-би української держави, та вибачайте — в наших панів дипльоматів забракло вже патріотичної терпеливости і відваги, щоби признаватися до українства. Вони тепер Галіціяни, а до того ще й без цента в кишені — така нужда, що крий Господи! То-ж і не дивуйтеся, що їм тепер ходить одиноко о доляри, та що „Свобода" так ласкаво відступає місця на їх доляровий репет — далеко більше місця чим на справу протестів, з яких для панів дипльоматів нема ані цента зиску. Бо в панів все міряється долярами, а не вжністю справи, якою вони займаються. Для них ця справа важнійша, в якій можуть зібрати або „позичити" більше гроший в тих, що повірять їх маснеьким, гладким, панським словам і дадуться переконати, що справді будується галицька держава або, українська фабрика килимів, коли в дійсности ходить лишень о перенесенне долярів з кишені робітника в кишеню дармоїда. І томуто „Свобода" з таким великим запалом піддержує політику, в якій ходить о гроші для панів у формі позички на вічне віддавне, а в справі протестів, хоч нібито і вірить в їх успішність, пише, в порівнаню до долярової політики, дуже мало. Отсе й виявляє, о що властиво ходить нашим політикам і дипльоматам зпід прапору „пана президента" Петрушевича.

На прикінці бажаємо поділитися з нашими читачами доброю новиною, що будова української фабрики килимів в Ню Йорку вже припинена. Фабрики нема, а трох промисловців, які продавали шери на неї, утікли до Канади. Найстарший з них оставив в Ню Йорку зложену за нього судову кавцію в сумі $5,000, але це також не його, а людські гроші. Аякже — нагнули досить людям біди своїми шерами і утікли.

Бориско, котрий є редактором „Народної Волі" одного дня напише в тій газеті хрунівську статтю, яку в кождій хвилі польські урядовці можуть використати в користь Польщі, а зараз на другий день випирається свого хрунівства і старається, як може, оборонитись перед замітом.

Він видно вже настільки зідіотів, що гадає, що читачі його ідіотичних а хрунівських, статтий не зрозуміють його хрунівства і приймуть його оборону без застанови і без думки, так як він її написав.

Тут подаємо в цілости хрунівську статтю того Бориска із 107. числа „Народної Волі" п. з. **„Протест без гроший і політика з грішми".**

Радимо її кождому прочитати, бо хто має здоровий ум і здорову думку, а не зідіотілий ум як автор сеї статті, той спокійно і здорово мусить сказати істинну правду про неї, а саме, що то крайно глупа, а притім крайно хрунівська стаття.

Поминаємо її глупоту і неграмотність, бо вправді читач, як буде читати сю статтю, побачить, що Бориско їздить по ній як пяний чоловік кіньми по ярмарку. То завертає, то звертає, то вивертає, то знов повертає, а все таки коло тоїсамої коршми. **Але ми хочемо нашим читачам вказати на се хрунівство, яке в тій глупій базґранині того „редактора" міститься.**

Звертаємо увагу на се, що він пише **проти державности Галицької України, що лише Польщі може вийти на хосен.**

Він пише, що „у Вашингтоні і у Відни є кількох українських панів", „котрі забивають, людям баки українською державою".

Далі порівнує правительство Галицької України з обманцями і злодіями, котрі якісь килимарні закладали.

Се є те, чого польський уряд хоче: Аби Українці самі сказали, що визволенне Галицької України — се забиванне людям баків.

І друге: що правительство Галицької України не є з волі народу того краю, але се кількох панів, котрі видурюють гроші як ріжні обманці.

Досі так писали тільки **польські ґазети,** а також виразно **хрунівські, плачені польським урядом,** як „Рідний (?) Край", „Руский Селянин" і „Обнова" у Львові.

А нині американські Українці дочекались тої хвилі, що хрунівство в користь польської кровожадної наїзниці управляється за їх гроші на вільній американській землі.

Українці в Америці можуть потішатись сим, що се пише чоловік неосудимий (непочитальний), зідіотілий, але Поляки перед аліянтами, де будуть виступати проти уряду д-ра Петрушевича, того не скажуть, але скажуть так як їм треба, скажуть що то пише чоловік „мондрий", „суменний" і „почцівий", і що з ним годяться українські робітники в Америці.

Поляки використовують найменьшу дрібничку проти визвольної боротьби Галицької України то чому-ж не мали би використати того явного а так корисного для Польщі хрунівства? Лише Бориско може дурити людий, що його хрунівства польський уряд не використає для себе а проти українського народу в Галичині.

Члени Українського Робітничого Союза можуть зробити конець тому хрунівству, а можуть також і мовчати, але прийде час, що український нарід в Галичині їм се пригадає.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Подається до відома Вп. Родимцям з гори міста в Ню Йорку, що **школа українська** уже розпочалась. Тому проситься тих, що хочуть посилати діти до згаданої школи, щоби були ласкаві зголоситись на слідуючу адресу: 231 E. 104th Street, New York, N. Y. Впис переводиться в четвер і пятницю від години 4. до 6. вечер. Дітий у віці низше 7 літ не приймається.

20-21 **КОМІТЕТ.**

AMSTERDAM, N. Y.

До загального відома.

Отсим заявляємо, подаючи до публичного відома, що товариство „Січ" в Амстердам, Н. Й., котре з певних причин не могло дальше істнувати, а мало призбираних гроший в сумі $24. Ті гроші на бажанне членів зістали висалні для наших українських героїв до Чехо-Словаччини, на руки д-ра С. Смаль-Стоцького, дня 14. вересня 1921 р. (число чека 395576).

ЗА БУВШУ УПРАВУ:
Константин Гнип, кошовий;
Юрий Грищай, кас.;
Василь Поцілуйко, секр.

ДУМКИ.

Повій, вітре буйнесенький, з широкого лугу
Та розжени, ніби хмару мою важку тугу.
Та розкинь і по дорогах, ороси росою,
Та розстели, як полотно в лузі, над рікою;
Як полотно для сироти на білу сорочку,
Як квіт вишні осипаний вітром у садочку.
Та не забудь хоть кришечку, вітре буйнокрилий,
Покинути на ту стежку, що нею ходили
Ми у двійку, розмріяні до місяця, в маю,
В наших горах барвінкових, в нашім рідним краю.
В наших горах барвінкових, де грають тримбіти. . .
Ой, вітре мій буйнесенький, ой світе мій, світе,
Яке-ж воно всьо далеке, як в казці, як в мрії!
З того краю навіть вітер уже не повіє.

Богдан Лепкий.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Хвальна Редакціє „Свободи"! На днях я одержав зі старого краю від свого кума Кулика лист, писаний — як самі бачите — 18. липня б. р. Сей Кулик був тут у Рочестер, Н. Й., дуже завзятим большевиком і весною сего року виїхав до Росії, чи — як він казав — на Україну. Не хочу описувати всего, що він до мене пише, бо мишлю, що залучений лист усе вияснить. Однак рочестерські большевики, котрим я сей лист показував, не хотять признати, що то їх загорілий товариш так пише, і кажуть, що то все неправда. Тому прошу о поміщенє сего листа в часописі „Свободі". — З поважаннем, **Федор Мізерний**).

Дорогий Куме!

Хочу Вам дещо описати про нас, де ми знаходимось і як нам поводиться на свободі, в робітничій державі. Ми всі, я, жінка і діти, здорові. Їдемо вже чотири місяці. Переїхали цілу Росію й Україну, а тепер знаходимось у Волочисках, на галицькій границі, та ожидаємо віддізду до Галичини. Думаю, що в скорім часі відіду до дому, бо тут у большевицькій Росії місця для мене нема. З Галичини я приїду до Вас, до Рочестер.

Богато я надивився на порядки в пролетарській державі. Всьо в порядку... можна похвалити... тілько не всьо то правда, що на весілю співають... І то неправда, що говорили наші провідники в Америці. Коли приїду до Америки і ще їх там застану, то я з ними справлюся!

Більше Вам не пишу, бо я не в дома... Тут є всього богато — навіть і вуший, які мають по сто ніг...

Дорогий Куме! Тілько маємо слави, що тримаємось при добрім здоровлю, але як ми через чотири місяці набідувалися, то й повірити тяжко.

Напишіть мені на мою адресу до мого дому (сподіваюся бути в дома десь коло 10-го або 15-го серпня), як Ваше здоровлє, як проживаєте, як Вам поводиться, які тепер обставини в Америці, як ідуть роботи коло Вас і по зелізних фабриках. То всьо мені відпишіть скоро, а я як приїду до дому, то Вам богато опишу; а як приїду до Вас, то богато розповім. І най ті большевики в Америці трохи присядуть, я би їм радив, і свого цента най не дають.

Остерігаю Вас усіх, аби Ви тепер до дому не їхали!

(Пан Осип Білоґан з Гемпстед, Н. Й., дістав від свого батька лист, писаний 20. серпня б. р. З сього листа подаємо тут цікавий виїмок, який описує напад ляцьких бандитів на дім українського селянина).

Як виглядає життє наших людий під польською окупаційною владою в Галичині, нехай зясує оця подія, яка мала місце в селі Долинянах, рогатинського повіту. Дня 16. серпня ц. р. приїхало на двох фірах до тутешнього господаря Савки Хмельницького, який недавно повернув з Америки, 12 зоружених бандитів в уніформах польського війська. Вони добулися силою до його хати, запалили світло, звязали господаря та його жінку Ксеньку і звеліли їм, приложивши до їх грудий багнети, лежати тихо. Опісля відчинили собі куфер та забрали звідтам усе, що лише було, а то всю одіж та 40.000 м. п. і 5 долярів грішми. Щастє, що решта гроший в долярах була схована в старім поясі, якого бандити яко їм непридатного не взяли, а то плоди кільканайцятьлітної праці чоловіка в Америці були би пійшли на марне. Зрабовані річи бандити повиносили на свої фіри, а потім ще раз вернулись до хати і зїли все, що попало їм під руки. По цьому „празнику" преспокійно відїхали до Ходорова, як це пізнійше показалося з сліду.

Припускають, що ці гості походили з сусідного мазурського села, Вовчатич, якого мешканці вже не раз явно грабили мешканців дооколичних українських сіл. Подібні події мали також місце кілька днів перед цим в Ходорові та Городищу. Жандармерія робить слідство, але можна сподіватись наперед, що воно буде без ніякого результату, бо крук крукови очий не виколе. Зрештою, це не належить до їх обсягу ділання, бо „кабанув (цебто Українців) не шкода", як це сказав комендант кнігинецького постерунку, Левіцкі.

(Сей лист прислав нам до поміщення п. Іван Маркович з Тейлор, Па. Він дістав його від свого товариша і кума, котрий вернувся тепер до села Гниличок Малих біля Підволочиск, Галичина).

Гнилички, 24. липня 1921.

Поважаний Товаришу Іване!

Днесь хочу Тобі написати пару слів з рідного краю про свою подорож з Америки і про своє теперішнє життє. Подорож шифою була розмаїта і не дуже довго їхав водою. Девятого дня висів з шифи, але зелізниця далася в знаки, бо на кождій стації чекай кілька годин, а много таких стацій було, що ми і ночували. В Бендзіні (се єсть польська комора коло Німеччини) ми мусіли ночувати, а відтам виїхали до Познаня. В Познаню ми стояли девять годин і вечером виїхали до Кракова. Як ми увійшли в той нещасний поїзд, то не так що не було де сидіти, але не було де й стояти. Через чотирнайцять годин ми стояли заєдно на ногах і в такій тижбі, що навіть не було куди рушитися. Як приїхали до Кракова, то всім нам аж ноги були попухли з тої нещасної їзди. Нехай, Приятелю, Бог боронить більше від такої їзди!

В Кракові досить добре з нами обходилися. Шандарі нас пильнували. Всі пасажири американські були вкупі, так що цивільному нікому не вільно до нас було приступити. В Кракові також ми переночували, а пополудни, о 5-тій годині, випровадили нас шандарі до поїзду і ми виїхали до Львова. З Кракова до Львова дуже, Товаришу, рабунки були великі. Нападали на поїзди і рабували дуже людий. В Городку коло Львова то в поли напали на поїзд, але що він досить скоро їхав, то вони зісталися. Много людий пообрабовували.

О годині 8-мій рано ми прибули до Львова і тут стояли до 7-мої вечер, а потім виїхали до Тернополя. У вівторок, на Петра і Павла, о годині 4-тій рано, ми прибули до Тернополя. Зелізнича стація в тім місті є цілком знищена, повалена, ані одного вікна в ній нема. Усе до непізнання.

В 5-тій годині я сів на збаражський „самовар" і висів з него в Шляхтинцях. Тут тепер чисті степи: усе зруйноване, знищене. Де колись хати пишались у садках і весело нарід проживав, там нині на сих місцях лише шатра стоять, аби було де від дощу сховатись, а нарід стоїть з заломаними руками на згарищах свого майна тай дивиться сумним оком на свої знищені господарства. Сумно, Товаришу, на те все глянути!

О годині 12-тій в полудне виїхав я до свого рідного села Байковець. І тут також усе змінилось до непізнання. Я людий не пізнав і села не міг пізнати. Іду коло Твого родинного обійстя і бачу хліви, які по пів стіни не мають. Військові коні повиставляли голови через стіну тай дивляться на той сумний світ.

Як я приїхав, то дуже богато було війска в Байківцях; на кватирах стояло. Але в два дні по моїм приїзді вибралися ті польські жовніри до Тернополя. Люди богато від них витерпіли.

Пізнійше поїхав я до Смиковець, до мами. Прийшов до хати тай привитався з мамою, а мама кажуть; „Сідайте, пане!" Я сів тай дивлюся на то все, а шваґер Чорномаз каже: „Ви, мамо, не пізнали сина свого Семена?" Вони подивилися на мене і сплакали над своїм сином, що повернувся зо світа.

Побув я там оден день, поговорив з родиною і поїхав до Гниличок, до жінки. Тут мене жнива захопили і сиджу тут по нинішний день. Серп в руках, шаркає коса, бренить коло ячменю, і тепер якось весело живеться до котрогось часу.

Семен Ходачик.

СПРОСТОВАННЄ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ БРЕХНІ.

(Допись).

З Виннипегу, Манитоба, Канада, одержали ми, від добре звісного нам тамошнього Українця отсей лист:

Хвальна Редакціє: — Большевицька часопись в Ню Йорку п. з. „Укр. (?) Щоденні Вісти", з 10. вересня с. р., помістила нікчемну, чорносотенну брехню: буцімто „редакторами як „Канадійського Фармера" так і **„Часу" є Українці** — українські буржуазні наймити" і т. д. (гляди, стор. 4. стаття „Чи це докази?).

Знаючи особисто тих редакторів стверджую, що слідує: Редактором польського „Часу" є **пан Юліян Новацкі,** Поляк „з дзяда-прадзяда", родом з Кракова, де, ходив до гімназії св. Анни. Той Новацкі не вміє цілком говорити по українськи; з Українцями ворогує; по переконанням є **вшехполяком.** До ніякого українського Комітету не належить і навіть з ніякими Українцями не зноситься. Яко редактор „Часу" має цілковиту свободу писання і вживає її до плюгавлення всього, що українське. „Міле відзяним" є також в тутешнім польськім конзуляті.

Сих кілька слів подаю в інтересі правди і для спростовання нікчемних брехонь „Укр. (?) Щоденних Вістий".

Виннипеґський Українець.

ДІТИ.

Коло вирубаного ліса, на тяжкій глибокопісчаній дорозі посувається валка втікачів, що покоштували „свободи, равенства й братерства" большевиків і йдуть у світ за очі, аби не знати й не бачити того, що вже один раз пережито; більшість жінки, старці й діти.

Вози запряжені малими змученими кіньми, що вибилися вже з сил і не можуть витягнути возів з піску; люде не менш змучені й допомогти не в силі.

І от так стоїть ця кучка людей безпомічна й сумна і прислухається до далекого ще ледве чутного гарматнього реву.

Але ось із-за лісу виїздить якась військова частина — гарматчики. Старшина й двоє козаків, що їдуть з переду, зупиняються коло втікачів і спитавши що сталося, мовчки злізають з коней і підпригши до возів вивозять їх за чверть години з піску на гарну лісну дорогу. Зробили вони це легко, бо у них не бракує сили і поїхали далі своею дорогою.

Ідуть мовчки — сонце стоїть високо й пече несамовито, бо сонце на Україні в літі не шуткує.

Коли раптом на одному завороті дороги бачуть трьох дітей, що йдуть їм на зустріч побравшись за руки. Дівчинка років шости і двох хлопчиків може років по пяти; ідуть вони собі тихою далекою дорогою, заплакані і якось безнадійно, не діточими очима, дивляться на світ Божий.

Кудиж це ви йдете? питає старшина. Діти цього не знають. Не знають вони також звідкіля. Дівчинка відстала від якогось потягу втікачів і йдучи, потім, вже сама, через якесь вигоріле село, найшла ще оцих двох хлопчиків. Це все що від їх можна дізнатися.

Козаки, дивлячися мовчки на дітей, потім дають їм хліба й цукру і двигають далі у дорогу — туди звідкіля чутно гармати і куди вони дивляться суворо міцно стуливши уста.

Чи ці діти побачили пізніш своїх батьків — не знати. Певно тільки, що козаки своїх дітей не побачили, віддали свої голови й свою кров за батьківщину. На українській земли полягли за Україну.

* * *

Вогонь трещить у печі й освітлює частину хати, де ми сидимо, сушимось і пємо чай. Вечір темний і якийсь сумний, каплі дощу стукотять по папері, яким заклеєні вікна — шиби вже давно повибивано. Усі змучені, завтра чим світ ідемо у наступ, тому балачки якось не навязуються. Пів девятої усі кладуться спати на соломі, що накладена на долівці хати, але заснути ніхто не може. Усі думають однакові невимовлені й яких і вимовити не можна думки.

Аж раптом з кутка роздається голос:

„Уявіть собі, сьогодня піймав одного козака з моеї сотні з награбованим добром: старший вже роками та дуже гарний чоловік. Я його вже давно знаю. Виходив він, бачите, як раз з якогось будинку і ніс повні руки дитячих черевиків, аж шість пар, самих ріжних кольорів і розмірів. Побачивши мене перед собою, козак зблід і стояв мовчки де-який час, а потім почав бурмотати.

— Пане сотнику... це я моїм... Івасю й Катрі, та Петрусю та Ганні...

Чоловіче — кажу йому, миж завтра у ранці йдемо у наступ — чи ти дійсно хотів оце награбоване взяти з собою.

Він підняв на мене очі повні сльоз і черевики, одна пара за другою, падали йому з рук на землю, черевички для Івася, Катрі, Петруся й Ганни.

— Так, пане сотнику, завтра наступ, завтраж у ранці...

У хаті було де-який час тихо — раптом усі забалакали про тих Івасів, Петрусів та Ганн — що вони покидали дома, усі балакали й оповідали щось горяче і кожен слухав тільки самого себе.

Дощик стукотів як і раніш по папері на вікнах і каплі води збігали по ньому вниз наче сльози. Чиї? По кім?

М. Бачинський.

ДОПИСИ

КЛІВЛЕНД, О.

Відозва до українських дітей в Америці.

Ви, дорогі Діточки, напевно знаете, яка тепер страшна біда в тім краю, з якого походять Ваші тати і мами, або в якім може неодно з Вас родилося. Ваші ровесники і ровесниці по другім боці Атлянтійського океану, українські діти в Галичині, переживають таке тяжке горе, якого Ви в своїм життю ніколи не бачили. Ті дрібні діти ходять по світі в подертих лахах, босі і простоволосі, а що найважнійше: **голодні!** Вони були би дуже щасливі, як би могли вложити до свого ротика бодай такі окрушинки, які спадають з Вашого стола. Вони вдоволилибся і сухим хлібом, але того хліба в старім краю нема і вони на очах своїх бідних родичів сохнуть, вянуть і умирають.

Вдумайтеся, любі Діточки, в те страшне положенне української дітвори в Галичині і заплачте над їх недолею. Коли Ваші молоді серденька зворушаться сумним образом Ваших старокраевих ровесників і ровесниць, то Ви поспішіть тоді до свого татуся або до своеї мамусі і скажіть їм так: „Татусю! мамусю! Дайте мені пару центів на хліб для голодних українських діточок у Галичині!" Як Ви своїх родичів красно попросите, то вони Вашій просьбі не відмовлять, бо вони знають, що голодна дитина е дуже нещаслива.

Як дістанете від свого тата чи мами кілька центів, то занесіть ті центи до учителя своеї української школи і скажіть йому так: „Пане учителю! Се моя жертва для голодуючої української дітвори в старім краю". Учитель за ту жертву Вам гаренько подякуе, а коли призбираеться більша квота, то він за ті гроші купить для Вашої школи бонд Галицької Републики.

Учителі наших шкіл в Америці постараються о те, щоби імена всіх жертводавців-школярів були опубліковані в тутешних українських часописях, а українсько-галицьке правительство під проводом д-ра Евгена Петрушевича запише всі жертволюбиві діточки до золотої книги, на вічну памятку всім грядучим поколінням.

Ану-но, Діточки любі! Послухайте моеї просьби і зробіть так, як я Вам раджу. Як Ви зісьте трошки меньше „кендів" або „айскріму", то через те Ви не схуднете і не попадете в хоробу, а за тих кілька центів, які Ви жертвуете, примираюча з голоду українська дитина в старім краю дістане кавальчик хліба, без котрого — як самі знаете — жити не можна. Лиш поспішіться, Діточки, бо голод не брат! Не дайте загибати своїм галицьким братчикам і сестричкам! Накормлені Вами голодні українські діти в старім краю подякують Вам щиро за Ваше добре серце і випросять для Вас благословенство у Бога, котрий наказав голодного накормити.

За всі Ваші жертви я Вам, любі Діти, в імени Ваших старокраевих ровесників і ровесниць уже наперед сердечно дякую і поручаю Вас ласці Божій.

Ваш щирий приятель

Йосиф Мазепа.

Р. S. Усіх наших Вп. Учителів прошу, щоби вони були ласкаві відчитати отсю мою відозву своїм шкільним дітям та щоби взяли на себе всі ті заходи і труди, які будуть получені з дотичною збіркою. — Боже помагай!

—o—

БОСТОН, МАСС.

Большевицькі варяти.

Довідався я, що дня 6. вересня б. р., мае тут бути большевицьке віче, на котрім буде мова про долю Східної Галичини. Думаю собі: „Треба піти! Може нам большевики розкажуть і порадять, як визволити наш рідний край?" Но, і дізнався!

Приїхав їх найстарший прічер з Ню Йорку і з його мови ми довідалися, що долю Західної України (Галичини) вирішать найлучше **Поляки!**

Поза ріжними оклепаними большевицькими фразами, знаними вже аж занадто всім Українцям, большевицький головач не сказав нічого нового. Він переїхався здовж і поперек по українській буржуазії, від монархістів аж до українських комуністів, а вже найбільше всипав Петрушевичови за бонди та за його політику в користь нашої Галичини, яка то політика не дае спокою ні польським панам, ні їх прислужникам, нашим большевикам. При кінци своеї бесіди большевицький півголовок сказав, що Галичани нехай нічого не роблять в справі визволення Галичини, бо і так незадовго буде в Польщі революція, то нам Поляки на полумиску принесуть волю і визволенне від польських панів та від української буржуазії (?!).

Ще нам розказав, як то файно виглядае конституція радянських републик (розуміеться на папери!) і тим подібні благодати в совітських краях.

Пане Дмитришин! На село людий дурити, а не до Бостону! Знаемо ми аж надто добре про ті гаразди, в яких живе і тисячами погибае російський нарід, а з ним разом і нарід український! Жалуетеся в своїх „Вістях", що большевиків побили на кількох вічах. А хто то завів такий звичай, аби вживати фізичної сили на вічах? Ви!

Так, так, пане Дмитришин! Ви навчили Гальчука і других своїх трабантів уживати на нелюбих собі людий кулака і патика, то тепер гнів стративщого терпеливість народу звертаеться проти вас самих і побивае вас такими „арґументами", які ви самі по наших народних зібраннях запровадили. Тойсамий гнів нашого народу, який вимітае большевицьке сміттє зі своїх хат, змете також з лиця землі всіх Ленінів, Троцьких, Раковських і прочих большевицьких комісарів з їх теоріями, декретами, тезами і чрезвичайками. Чим довше і більше невинний нарід терпить, тим певнійша і страшнійша буде його відплата за свої страждання. Будете ви колись, пане Дмитришин, в гіркий кулак трубіти, але се вам не поможе!

А до Вас, Робітники Бостону, кличу: Заверніться з блудної дороги! Не слухайте людий, котрі видять щастє українського народу в троввленню брата на брата, селянина на інтеліґента, а робітників на студентів (Дмитришин говорив, що українським студентам не треба давати помочі, бо, каже, най змія здихае, бо потому може кусати). Киньте се блудне коло, а возьміться рука в руку до праці для добра свого народу і до визволення та до будови його держави. Як будемо мати свій рідний край вільний, то тоді нарід сам буде знати, які порядки у себе завести — хотяй би і радянські, але не на папери, а в практиці.

Тут ще годиться зазначити, що підчас запиту до бесідника одного з наших товаришів богато з присутних псикало. Видко, що на тім вічу було богато публики з гусячим розумом. На се вказують також ухвалені большевицькою голотою резолюції.

М.

РОБОТА В МАЙНАХ В ОКОЛИЦИ КІСКІМІНЕТАС ВАЛЛЕЙ РОЗПІЧНУТЬСЯ НАНОВО.

З певних жерел довідуемось, що роботи в околицях Apollo, Leechour and Vandergrift, в Армстронг і Вестмореленд Кавнтах в стейті Пенсильвенія, зіставуть вновлені сейчас і майни будуть робити повною силою. Сі майни находяться в полосі вуглевій, де вугле доходить до чотири стопи грубости. Майни мають сильні повали і е незвичайно сухі. В сій части е богато домів, які побудовала компанія в часі повільної роботи в майнах і які доси не були замешкані. Нові обставини промовляють за тим, що сі майни будуть робити стало, а що майни находяться всего півтора милі від Пітсбурга, то і робітникам майнерам буде вигідно тут жити. Майни затрудняють від 1000 до 2000 робітників.

Ті майнери, що находяться без праці, повинні поїхати до сеї майни, яка находиться при висше згаданих місцевостях, коли хотять дістати сталу роботу. 19-24

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

—o—

В книгарни У. Н. Союза в Ню Йорку е не лиш всі книжки, що були в книгарни „Свободи", але е ще й велике число таких книжок, яких в книгарни „Свободи" зовсім не було. Тих книжок нема поданих і в катальогу книгарні „Свободи".

Та богато людий мае у себе катальог книжок книгарні „Свободи". Тим людям подаемо понисше спис книжок, яких в катальогу „Свободи" нема, але вони е в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, і їх можна замовляти враз з книжками, що е в катальогу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

Батьківщина й инші опов., Ів. Франка. — Ціна	25
Біля машини, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	10
Брати Моуглі, опов. з життя дитини між звірями, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий). — Ціна	$1.00
Варвара Убрик, оповідання з життя в монастирах. — Ціна	40
Варіят з 1906 року. — **2. Вірш.** — **3. Між бурливими филями,** драма на 4. дії, В. В. Бабієнка. — Ціна	35
Великий сонник. — Ціна	40
В Тумані, оповідання, Л. Андреєва. — Ціна	20
Голод, оповідання, В Винниченка. — Ціна	5
Гумор і Сатира. — Ціна	25
Дарвінізм Еміля Феррієра (переклад з франц.). — Ціна	80
Два мужі. — **Одна жінка,** оповідання Е. Золі (переклав Ом. Ревюк). — Ціна	20
Дві могилі, оповідання з сибірського життя, І. Королевського. — Ціна	10
Для домашнього огнища, повість, Ів. Франка. — Ціна	85
Домашна кухня, або Як варити і печи, Леонтина Лучаківської. — Ціна	75
Еволюція в образках Д. Гирда. — Ціна	$1.25
Евстахій, повість з перших віків християнства, Христа фон Шмід. — Ціна	30
Єлисавета, мучениця на царськім престолі, з німецького переклав М. П. В. Ясенівський. — Ціна	60
Жите і наука грецького фільозофа Сократа з вступним додатком огляду історії фільозофії, М. Загірні — Ціна	25
Житепись чорта М. Шустакевича. — Ціна	15
Записна книжка, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	5
Збірка оповідань для української молодіжи. — Ціна	40
Звідки взялася і що значать назва „Русь" і „Україна" др. Л. Цегельського. — Ціна	30
З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся. — Ціна	80
Ілюстрована свята інквізиція, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна	50
Ілюстроване українське письменство в житеписах др. М. Пачовського. — Ціна	35
Індустріяльний юніонізм Даниїла де Леон і Промова В. Дебса. — Ціна	25
Історія боротьби віри з наукою Дж. Дрепера (переклав з англ. М. Павлик). — Ціна	$1.50
Історія Московщини до Петра Великого. — Ціна	40
Історія о золотокрилім лицарю. — Ціна	10
Історія паризької комуни. — Ціна	15
Каменярі, журнал студентського кружка за рік 1919. — Ціна	$1.00
Карл Маркс, його життє і наука, Еміля Гевера. — Ціна	15
Коли зійшло сонце, оповідання з 2.000 року, П. Крата. — Ціна	30
Контрасти, нарис, В. Винниченка. — Ціна	10
Короткий виклад політичної економії А. Богданова (перевів М. Д.). — Ціна	$2.50
Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Макарушки. — Ціна	30
Кровавий шлях (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля. — Ціна	60
Кузь та Грицунь, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	8
Латачки, оповідання, Володимира В. Ціна	25
Лубенський Монастир, веселі оповідання, О. Прокопуція. — Ціна	10
Маруся, повість, Гр. Кв. Основяненка. — Ціна	30
Методична граматика Укр. мови В. Коцовського і І. Огоновського. — Ціна	40
Молодий вік, оповідання для молодіжи Кн. 1. — Ціна	40
На зелених горах, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна	20
Наречена, оповідання, Георгія Г. Чулкова. — Ціна	15
Народ а національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Гриневецького. — Ціна	10
Народні казки ч. 1. — Ціна	20
Народні казки ч. 2. — Ціна	20
Начерк стилістикі, поетики і реторики др. Конст. Лучаковського. Ціна	40
Наша рідна мова, Географія України і характер Українця, Поляка, і Москаля. Написав проф. М. Возняк. — Ціна	10
Незвичайні дива природи А. П. Нечаєва. — Ціна	20
Не піддавайся біді, оповідання з селянського життя, Др. А. Чайковського. — Ціна	25
Нетри А. Сінклера, в оправі. — Ціна	$1.50
Нічого не було, оповідання, А. Каменського. — Ціна	15
Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного. — Ціна	$2.80
Не любо — не слухай, брехать не мішай Т. Беатляха. — Ціна	20
Новелі, К. І. Юрія Сірого. — Ціна	70
Новітна суспільність і церква Др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика). — Ціна	35
Оповідання про захарих богів Мих. Драгоманова. — Ціна	15
Оригінальний чоловік і инші оповідання. — Ціна	25
Орлеанська дівчина, історичне оповідання про франц. героїну Іванну д'Арк. — Ціна	20
Папа чи Христос Ізї М. Глови. Ціна	65
Переказн старинного світа др. Ів. Деминчука. — Ціна	35
Північний Бігун колискою народів Евгена Блачича. — Ціна	15
Плаваючій остров. — Ціна	10
Подорож до місяця Ю. Верного. Ціна	40
Поезії О. Олеся. — Ціна	80
Попадя в Зільници, гум. істор. оповідання з передодня революції, О. Прокопупія. — Ціна	15
Початок родини, приватної власности і Держави Ф. Енгельса. — Ціна	75
Послідне ходжене Бога по землі або Бог на Революції, гумористична повість, П. Крата. — Ціна	35
Про жіночу неволю в історичнім розвою Мик. Ганкевича. — Ціна	30
Про світ Божий, бесіди по природознавству, Юр. Сірого. — Ціна	40
Революція в Росії (від 1861 року до найновійших часів). Т. Ф-н. — Ціна	15
Ревун, сатира, Ос. Маковея. — Ціна	25
Рідна школа читанка перша, Спиридона Черкасенка. — Ціна	30
Рідна Школа, читанка трета, Спиридона Черкасенка. — Ціна	60
Рінальдо Рінальдіні, страшний проводир розбійників, романтичне оповідання з минулого століття. — Ціна	25
Робінзон Крузо з образками. — Ціна	$1.00
Робітничі пісні. Зібрав В. Головацький. — Ціна	25
Розбішаки в паломничій одежи, оповідання для народу. — Ціна	10
Розвій поглядів на вселенну А. Діксона Вайта. — Ціна	40
Смерть Довбуша, поема, Л. Лотоцького. — Ціна	15
Смерть за правду, оповідання про Ів. Гуса, В. Доманицького. — Ціна	10
Соціялізм а релігія Д. Ворнска. — Ціна	15
Спочна мій дух і инші оповідання. — Ціна	15
Страшні тайни монастирських мурів. — Ціна	75
Страшний монарх Распутин або Тайни царського двора. — Ціна	50
Таємниця Америки або огляд американської культури зперед Христофа Колюмба. — Ціна	15
Тарас Шевченко, в столітні роковини. — Ціна	20
Твори, поезії в 2-ох томах, С. Черкасенка. — Ціна	$2.00
Трагедія галицької України Осипа Мегаса. — Ціна	$1.00
Тропарик або Підручник церковного співу. — Ціна	30
У Заранї слави, події з життя укр. князів Олега й Ігоря і княгині Ольги. — Ціна	10
Унія з Римом Я. Н. Крата. — Ціна	30
Хрунь і Чорт В. Будзиновського. — Ціна	15
Цариця і весталька або Живцем замурована, історія з часів переслідування християн за панованя римського цісаря Нерона. — Ціна	25
Цьвіт і душа й инші оповідання. — Ціна	15
Чому попи не женяться? — Ціна	15
Чорноморці в неволі й инші оповідання. — Ціна	30
Чужиною, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна	60
Що сталося з Рудольфом, або трагедія на замку Маєрлінг. — Ціна	60
Що чути тепер в ріднім краю або Україна без хлопа і пана. — Ціна	10
Як кров кружить в нашім тілі і яка нам з неї користь др. С. Фішера — Ціна	15
Як люди навчились числити? М. Чайковського. — Ціна	15
Як Михась, син Мельника, ходив до неба по діямант. — Ціна	20
Як Мошко вийшов на спілці з Грицьком Кутерногою й инші оповідання. — Ціна	10
Ціна	5

Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише картку по катальог тоїж книгарні, а безпроволочно вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку, належить удаватись на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22, повідомляє, що чвертьрічний мітинґ відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 24. вересня, в гали церковній під ч. 162 Норт 5-та стр. На порядку нарад е важні справи до полагоджения. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Г. Бардак, предс.; М. Баглай, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За одноразове оголошення в сій рубриці платиться 2 цнт. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Двоєразове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Пошукую сестру **КУЗЬМИЧ ЕВДОКІЮ** з села Сілець, пов. Перемишль, Галичина. Хтоби знав її адресу або вона сама, хай дасть ласкаво відповідь на адресу: **BOCOWSKYJ WASYL,** cs. rota pomocn. zdravotn. č. 13, Terezin, Checho-Slovak Rep. 19-20

Пошукуемо брата **МАКСИМА АНДРІЄВИЧА ГЕРАСИМОВА-КОГУТА,** родом з села Стрільник, подільської убернії Укр., котрий в місяці марті 1914 р. виїхав до Америки. Хтоби знав його адресу, або він сам, хай ласкаво зголоситься на адресу: **ORANSKYJ PETRO** або **OSTAPILO PAWLO** cs. zdravotni rota c. 13, Terezin, Checho-Slovak Republic. 19-20

Низше підписаний Федор Воловчак пошукуе свого рідного брата **МИХАЙЛА ВОЛОВЧАКА** зі села Пукова, повіт Рогатин, Гал., котрий перебуває від 11 літ в Америці і просить його щоби зголосився до мене на адресу: **WOLOWCZAK FEDOR,** Ukr. Woj. Tab. „B" c. 27/2, Checho-Slovak Republic. 19-20

Лобаз Матвій, з села Цитуля, повіт Ярослав, Галичина, пошукуе своїх вуя **ІВАНА СИДОРА,** брата **ІВАНА КЛИША,** тітку **МАРІЮ КЛИМ,** котрі перебувають около 15 літ в Америці, правдоподібно в місті Дітройт. Нехай будуть ласкаві зголоситись на слідуючу адресу: **LOBAŽ MATVIJ,** Ukr. Tabor B, Josefov, Checho-Slovak Republic. 19-20

Пошукую свого краяна, **КОСЯ ХОПКЯКА** (Хоптяка) або його жену Анну, з роду Цибульських, котрі кільканайцять літ як виїхали до Бразилії. Походять зі села Липиці долішної, повіт Рогатин, Галичина. Хтоби про них знав або вони самі, зволять зголоситись у важній справі на адресу: **FRANK SEMEGEN,** 529 Remington St., Rochester, N. Y., North America. 17-22

Пошукую посади **ДЯКОУЧИТЕЛЯ.** Маю довголітний досвід в диригентурі, вмію вести взірцево школу і театральні представлення. Ласкаві зголошення прошу слати: „УЧИТЕЛЬ", c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 20-22

ПРОДАМ САЛЬОН в добрім місци в сусідстві наших людий, бизнес старий і вироблений, коло фабрик і в рухливій части міста. Голоситись до: A. KOCHAN, 50 Sussex St., Jersey City, N. J. 19-20

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ з Wilmington, Del, пошукує дякоучителя. Платня на початку $60.00 і доходи. Першенство мають сі, що можуть провадити школу, учити представлення і хор. Голоситися прошу на адресу: ІЛЬКО БОРИС, 603 Heald St., Wilmington, Del. 19-20